

CITYGROUP

Ett unikt nätverk i samverkan mellan Svenska Stads kärnor och Sveriges Centrum- och platsutvecklare

SAMVERKAN I VÅRA STÄDER

DOKUMENTATION

FRÅN CITYGROUPTRÄFFARNA
4-5 FEBRUARI 2025

SVENSKA
STADSKÄRNOR

**Sveriges centrum
och platsutvecklare**

Samverkan i våra städer

Den 4-5 februari 2025 samlades över 100 stads-, plats- och centrumutvecklare i Umeå, Karlstad, Göteborg och Norrköping för att tillsammans fördjupa sig i ett av de mest centrala ämnena i vårt arbete – samverkan i våra städer.

På plats hos våra värdstäder diskuterade vi hur vi skapar hållbara samarbeten mellan fastighetsägare, näringsliv, politik, föreningsliv och invånare. Vi inspirerades av goda exempel, reflekterade kring våra egna utmaningar och delade insikter kring hur vi stärker platsens attraktivitet genom samarbete, delaktighet och förtroende.

Vi pratade också om hur vi stöttar våra medlemsföretag, hur föreningslivet kan bli en aktiv part i stadsutvecklingen, hur vi nyttjar digitala verktyg för dialog – och hur vi bygger inkluderande stadsmiljöer som bjuder in fler att delta i utvecklingen.

I detta dokument har vi samlat de tankar och idéer som formades i samtalen – med hopp om att det ska inspirera dig i din vardag, oavsett var du befinner dig i processen.

Tack till alla som deltog – och trevlig läsning!

Notera nästa träff den 7 oktober 2025

Björn Bergman
vd, Svenska Stadskärnor

Marlene Hassel
ordf, Sveriges Centrum- och plasutvecklare

Hur skapar vi hållbara samarbeten mellan fastighetsägare, näringsliv och politik?

Flera grupper lyfter vikten av att skapa tydliga strukturer, gemensamma mål och förtroendefulla relationer som grund för ett långsiktigt och hållbart samarbete mellan de centrala aktörerna i en stadskärna. Det handlar både om praktiska verktyg och om attitydförändringar i synen på samverkan.

I Umeå föreslås att man skriver samarbetsavtal med strategisk uppsägning, där det tydligt framgår vad alla parter vinner på att delta. Avtalet bör ha en gemensam vision, framtagen tillsammans med näringslivet, och vara politiskt förankrad över mandatperioder. Man understryker också vikten av tydliga roller och realistiska förväntningar.

Deltagarna betonar behovet av att hitta sitt gemensamma "VARFÖR" – en samsyn kring syftet med samverkan. Det bör tydligt framgå för vem vi samverkar: invånare och besökare. De föreslår även att man inventerar existerande samverkansforum eller branschråd och bygger vidare därifrån utifrån verkliga behov. Transparens och förståelse för varandras roller är avgörande för att minska missförstånd och skapa förtroende.

Det lyfts också fram att projekt som aktiverar lokala aktörer är en bra metod för att skapa engagemang. Att utbilda politiker – och att låta dem utbildas av verksamhetsutövare – kan ge ökad förståelse och långsiktig vilja till samverkan. Deltagarna menar att det behövs en överenskommelse om att samverkan är en kollektiv insats, där alla bidrar efter förmåga. Förväntanshantering är centralt – vad kan man rimligen förvänta sig av varandra?

I den övergripande sammanställningen från Karlstad diskuteras även vikten av att organisera samarbeten utifrån funktion snarare än person – för att skapa mer hållbara strukturer som överlever enskilda individers engagemang. Det föreslås också att man samlas runt ett konkret projekt eller mål som alla kan arbeta emot. Att våga ifrågasätta mål, prioritera och avgränsa arbetet ses som viktiga framgångsfaktorer. Därför bör man börja i de områden där det finns bäst förutsättningar att lyckas.

Deltagarna nämner goda erfarenheter av kommunledningsmöten som ett sätt att säkra kontinuitet i den politiska dialogen. Samtidigt betonas att personliga relationer fortfarande är avgörande, särskilt i dialogen med politiken. Råd, mötesplatser och gemensamma forum lyfts som praktiska verktyg för att skapa fungerande samarbete – särskilt när man kombinerar det med inspiration, externa gäster eller teman som lockar till deltagande.

Region väst – världstad Göteborg

Hur kan vi stötta medlemsföretag som har det tufft?

Att stötta medlemsföretag i svåra tider handlar enligt deltagarna om relation, synlighet och upplevt värde. En personlig kontakt kombinerad med tydlig kommunikation om vad medlemskapet innebär kan ha stor effekt – men det kräver närvaro, empati och flexibilitet.

I Karlstad delar man erfarenheten att personlig kontakt och empati är avgörande. Att gå och prata med företagen, visa att man bryr sig och erbjuda praktiskt stöd – som avbetalningsplaner eller synlighet i sociala medier – kan vara avgörande för ett företags beslut att stanna kvar i föreningen. Man betonar också vikten av att tydliggöra vilka förmåner ett medlemskap ger, något som Unika Ludvika har exemplifierat med en konkret medlemsförteckning.

I Umeå föreslås att man i större utsträckning ser medlemsföretagen som partners, snarare än endast medlemmar. Det kan innebära att man skapar olika nivåer av medlemskap eller partnerskap där erbjudanden anpassas till företagets behov och kapacitet. Presentkortssystem lyfts som en konkret förmån som både stärker platsen och ger mervärde till medlemskapet. Man talar också om "goda grannareffekten", där företag i samma område kan lyfta varandra genom samarbete och lokal lojalitet.

Exemplet "Kvartersfesten" i Östersund lyfts fram som ett lyckat koncept som både synliggör verksamheter och skapar samarbete. Sådana initiativ visar att gemensamma aktiviteter inte bara stärker ekonomin utan också skapar gemenskap och stolthet.

Deltagarna betonar också vikten av proaktivitet och närvaro. Att kontinuerligt besöka företag för att stämma av hur det går, skapa goda relationer och erbjuda stöd innan problemen blir för stora. Det handlar också om att utveckla aktiviteter och koncept som driver lokal handel, samt att arbeta gemensamt med andra aktörer för att hitta lösningar på svåra frågor, som exempelvis personalbrist. Tillgänglighet, trivsel och en snygg stadsmiljö ses som viktiga grundförutsättningar för att näringslivet ska vilja vara kvar och utvecklas.

Sammanfattningsvis beskrivs stödet till företag som en kombination av känslomässig närvaro, konkret nytta och anpassade lösningar, där varje insats bör bidra till att skapa trygghet, inspiration och långsiktig lojalitet.

Region Dalarna/Gävleborg och Värmland/Dalsland – värdstad Karlstad

Hur kan föreningslivet bli en starkare partner i stadsutvecklingen?

Föreningslivet ses av många som en outnyttjad resurs i stadskärnans utveckling – med potential att bidra med engagemang, nätverk och lokal förankring. För att detta ska bli verklighet krävs dock att föreningar bjuds in på riktigt och att formerna för samverkan är tydliga, inkluderande och långsiktiga.

Deltagarna lyfter att föreningar bör engageras i utvecklingsfrågor och uppdrag kopplat till drift och attraktionsskapande. Det kan handla om att anlita föreningar för enklare arbetsuppgifter, som städdagar eller evenemangsservice – insatser som både skapar synlighet, bygger gemenskap och ger föreningen ett ekonomiskt tillskott. Ett exempel är en app där lokala föreningar kan sälja digitala shoppinghäften som gynnar handeln och samtidigt stärker det lokala föreningslivet.

Man föreslår också att man skapar en struktur för föreningssamverkan, exempelvis genom en gemensam föreningsstrategi eller en plattform där uppdrag och erbjudanden kan läggas upp. Här kan föreningar anmäla intresse att delta i olika aktiviteter och därigenom också tjäna pengar. Det handlar om att bjuda in till medskapande, men på ett sätt som är respektfullt mot föreningarnas förutsättningar.

Festivalen *“Myller”* i *Robertsfors* lyfts som ett gott exempel där föreningslivet integrerats i ett större stadsutvecklingssammanhang och fått både synlighet och delaktighet. Ett annat exempel är att skapa särskilda ytor i staden där föreningar får synas, genom exempelvis tillfälliga installationer, försäljning eller scenprogram.

Det framhålls också att man inte får glömma bort de kulturella, kreativa och bildande föreningarna (KKB), som ofta har ett starkt engagemang men lätt hamnar utanför om fokus enbart ligger på sport eller evenemang.

Slutligen lyfter flera grupper vikten av att föreningslivet ses som en jämbördig part i trepartnerskap – där näringsliv, offentlig sektor och ideella organisationer tillsammans formar platsens innehåll. Det skapar både inkludering och långsiktig hållbarhet.

Region Norr – värdestad Umeå

Vilka digitala verktyg kan förbättra dialogen med medborgarna?

Digitala verktyg ses som ett viktigt komplement till fysiska möten och traditionell kommunikation – men det krävs strategisk användning och bredd i kanalerna för att verkligen nå ut till olika målgrupper. Flera grupper framhåller att kommunikation måste ske i flera format samtidigt för att bli inkluderande och effektiv.

I Umeå framhåller man behovet av en samlad kommunal app där medborgare kan lämna synpunkter, få information, göra felanmälningar och delta i dialog. Ett sådant system bör kombinera information ut från kommunen med möjligheter för invånare att bidra med egna idéer eller förslag. Man föreslår även att inkludera ett belöningssystem – till exempel för de första som laddar ner appen eller deltar

aktivt – för att öka användandet. Samtidigt betonas att tryckt information fortfarande är viktig för att nå den äldre målgruppen.

Deltagarna i Karlstad lyfter en rad olika verktyg och kanaler:

- Egna lokala appar, exempelvis för att samla alla erbjudanden.
- Digitala skärmar i stadsmiljön med aktuell information.
- Sociala medier i kombination med enkla formulär och uppföljning.
- QR-koder på byggstängsel och i skyltfönster, som leder vidare till information eller dialogytor.

Ett konkret exempel som nämns är Östersund.ai, där man testar AI-baserade lösningar för att kommunicera och föra dialog med medborgare. Plattformen ses som ett sätt att ligga i framkant digitalt samtidigt som den knyter ihop kommunikation, platsutveckling och medborgardeltaktighet.

Konceptet *”Ta plats i Ö-vik”* lyfts också som ett gott exempel där privatpersoner/föreningar/företag får möjlighet att boka offentliga platser (gärna både kommunala och privata) för aktiviteter och evenemang.

Det poängteras också att digitala verktyg inte får ses som enbart informationskanaler, utan som interaktiva ytor för påverkan, dialog och engagemang. Med rätt teknisk lösning kan medborgare bli mer aktiva medskapare av sina stadsmiljöer – inte bara mottagare av beslut.

Flera deltagare understryker även vikten av att inte underskatta det analoga. Det kan handla om att använda en QR-kod på en affisch i ett tomt skyltfönster eller att bjuda in till dialogmöten där resultatet dokumenteras digitalt i efterhand. Kombinationen av fysiskt och digitalt skapar trovärdighet och tillgänglighet.

Hur skapar vi levande och inkluderande stadsmiljöer?

Levande och inkluderande stadsmiljöer skapas inte av en aktör – utan i samverkan mellan kommun, näringsliv, föreningsliv och invånare. Grupperna betonar att meningsfull delaktighet, mångfald och innehåll är centrala komponenter för att skapa platser där alla känner sig välkomna och sedda.

Flera grupper lyfter vikten av att involvera olika målgrupper i utformningen av offentliga miljöer, exempelvis genom dialoger, mätningar, statistik och medborgardrivna idéer. Staden ska byggas för alla. Det innebär att många olika perspektiv måste få ta plats. Exempelvis efterfrågas mer kultur i stadsmiljön,

liksom kostnadsfria mötesplatser och gröna miljöer som stärker både tillgänglighet och välbefinnande.

Deltagarna i Karlstad föreslår att man fokuserar på besöksanledningar snarare än bara handel, och att det offentliga rummet ska erbjuda meningsfullt innehåll för olika målgrupper. Detta kan ske genom aktiviteter, konst, evenemang eller lekfulla inslag. Viktigt är också medskapande – att människor får vara delaktiga i utvecklingen, vilket i sin tur skapar känsla av ägandeskap och stolthet.

Ett konkret exempel är käpphästbanan i Robertsfors, som både engagerat barn och gett platsen en unik identitet. Det visar hur små initiativ kan ha stor effekt – när de bygger på lokala behov och kreativitet.

Det lyfts även fram att stadsmiljön måste vara hel, snygg och trygg – det är grundläggande för att människor ska vilja vistas i stadskärnan. Det kräver kontinuerligt arbete med drift, städning och underhåll, men också samarbete med invånare som kan hjälpa till att hålla ordning genom initiativ som "Wall of Kindness" eller bokholkar.

Flera grupper understryker att struktur och infrastruktur spelar roll – staden behöver ytor som bjuder in till aktivitet, vila, spontanitet och möten. Men lika viktigt är att det finns gemensamma visioner och samarbete bakom dessa fysiska miljöer, så att de utvecklas långsiktigt och för alla.

Region Mälardalen – värdstad Norrköping

Förslag på nästa tema och värdstad

Avslutningsvis fick deltagarna ge förslag på kommande teman och platser för framtida träffar. Det som efterfrågas mest är praktisk inspiration, erfarenhetsutbyte och mer tid för fördjupade samtal. Många lyfte också vikten av att diskussionerna

inte ska styras för hårt, utan att det bör finnas utrymme för deltagarna att själva lyfta det som är mest relevant i stunden.

Från Umeå kom önskemål om en inspirationsträff fylld med goda exempel, både stora och små, gärna med särskilt fokus på grönt i centrum. Idén är att skapa ett forum där deltagare från olika städer delar med sig av konkreta lärdomar och projekt – både sådana som lyckats och sådana man har dragit viktiga lärdomar från. Detta för att stärka gemenskapen och sprida kunskap över regionala gränser.

I Karlstad väcktes ett angeläget förslag om ett tema kopplat till samtidens utmaningar: krisberedskap och gängkriminalitet i stadskärnor. Det konstaterades att detta är frågor som sällan lyfts i forum för platsutveckling, trots att de påverkar både trygghet, attraktivitet och vardaglig närvaro i staden. Här finns ett behov av att diskutera vilken roll centrumföreningar och platsorganisationer kan ha i det förebyggande arbetet.

Flera deltagare uttryckte också önskemål om färre diskussionsfrågor per träff, med mer tid till varje ämne och större möjligheter till *öppen diskussion*. Den geografiska uppdelningen i exempelvis region Norr lyftes som positiv, då det möjliggör samtal utifrån gemensamma förutsättningar – även om avstånden är stora.

Föreslagna teman:

- Grönt i centrum – hållbar platsutveckling med fokus på natur, hälsa och trivsel
- Krisberedskap och trygghet i våra stadskärnor
- Inspirationsträff med erfarenhetsutbyte – lärdomar från hela landet
- Färre frågor och mer djup – längre samtal, kortare listor

Föreslagna värdstäder:

- Gällivare
- Hudiksvall eller Söderhamn